

บัตรคำ

ทวาร

โฉบเฉี่ยว

อาสัณู

ชมชาน

มรณา

แยบยล

แซ่เขื่อน

จุน

คั่นคั่น

สั่นดาน

สัญชาติ

ทาส

จัญไร

กรรม

ชั่วกับชั่วกลับ

อุทาหรณ์

ประกัน

ภักดี

บทร้อยกรอง กรรมของนายประกัน

เด็กเด็กรู้ไหม	โยนกกาเหว่า
จึงไม่ค่อยเฝ้า	เลี้ยงดูลูกตน
ไซ้ไร่ร้างกา	ไม่มาเวียนวน
ลูกเติบโตจน	บินหนีกาไป
เรื่องเก่าเล่ามา	รู้ง กา กาเหว่า
มาพบกันเข้า	ถูกอกถูกใจ
เลยเป็นเพื่อนกัน	ต่างสัญญาไว้
ใครมีเภทภัย	ต้องช่วยทันที
วันหนึ่งนกรู้ง	บินมุ่งหมู่บ้าน
โผผินบินผ่าน	มาถึงถิ่นที่
เห็นฝูงลูกไก่	แลไปมากมี
สุดแสนยินดี	โฉบเฉี่ยวอาหาร
เจ้าของไก่เลี้ยง	ตรงผงจอมขโมย
นกรู้งโอดโอย	กระสุน ลูกทวาร
เจ้าแทบ อาสัญ	เหหัน ชมซาน
ฝืนบินกลับบ้าน	เกือบสิ้นชีวา

ลูกกระสุนคากัน
 มันแข็งแน่นติด
 มองหาใครช่วย
 พอตีนกกา
 พอการู้เหตุ
 เร่งคิด แยกยล
 เห็นแสงแดดจ้า
 “เจ้าอย่าแซ่เขื่อน
 ให้แดดแผดเผา
 จักแตกเป็น จุณ
 นกรู้รู้ความ
 ซออยู่ทั้งวัน
 นกรู้เจ็บปวด
 นกกาหมดทาง
 กาเหว่าคงรู้
 รีบบิน ตันตัน
 กาเหว่ามาถึง
 สัญชาติ รุ่งพาล
 “ถ้าข้าช่วยได้
 หากแม่สบบ อูรา

ชัดสนสั้นคิด
 ไม่หลุดออกมา
 แทบม้วยมรณา
 บินผ่านมาเยือน
 สังเวชเต็มทน
 เพื่อช่วยเหลือเพื่อน
 ไม่ซำريبเดือน
 ชูบั้นท้ายปล้น
 ส่องเข้าลูกกระสุน
 หลุดออกจากกัน”
 ทำตามทันควัน
 ก็ไม่เป็นผล
 ร้าวรวด ร้องคราง
 ช่วยเหลือเพื่อนตน
 ลองดูอีกหน
 ตามกาเหว่ามา
 รู้ซึ่งสันดาน
 จึงต้องสัญญา
 เอ็งให้อะไรหา
 ข้าจักช่วยไว้”

นกรู้งรีบตอบ	“ข้ามอบชีวี
จงรักภักดี	เป็นทาสตลอดไป”
กาเหว่าไม่เชื่อ	กาเบื่อเหลือใจ
จึงกล่าวขานไช	รับเป็นนายประกัน
กาเหว่าบอกรู้ง	ให้มุ่งสู่ธาร
รีบจุ่มแช่ทวาร	ลงในน้ำนั้น
กระสุนเป็นดิน	เปื่อยสิ้นเร็วพลัน
นกรู้งรีบผัน	ทำตามทันใด
หย่อนก้นลงธาร	มินานดินหลุด
ยินดีที่สุด	บินหนีเร็วไว
ไม่คืนกลับมา	เห็นหน้าใครใคร
ชั่วช้าจัญไร	ทอดทิ้งสัญญา
กาจึงรับกรรม	ชอกช้ำเป็นทาส
กาเหว่าประกาศ	ว่า “แต่นี้หนา
เจ้าต้องฟักไข่	เลี้ยงให้ลูกข้า
เติบโตขึ้นมา	ชวักบ่ชวักกลับ”
เป็น อุทาหรณ์	เพื่อสอนใจเรา
ว่าอย่าโง่เขลา	จำไว้ให้มั่น

★ ★	ท 16/ผ.1
-----	----------

เลือกคบเพื่อนดี
จงอย่าคิดประกำน

เป็นที่ผูกพัน
ให้คนพาลเอย

รัชนี้ ศรีไพรวรรณ
จากหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เล่ม 2

ใบงานที่ ๐๑
เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่องจากนิทาน เรื่อง “กรรมของนายประกัน”

แผนภาพโครงเรื่อง

เรื่อง.....

- ตัวละคร
- ๑. ....
  - ๒. ....
  - ๓. ....
  - ๔. ....

สถานที่
.....
.....

เหตุการณ์สำคัญ
.....
.....
.....

ข้อคิด
.....
.....
.....

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๐๒
ความหมายของคำ

คำชี้แจง จงหาความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

- ๑. กรรม หมายถึง .....
- ๒. นายประกัน หมายถึง .....
- ๓. สังเวช หมายถึง .....
- ๔. ชมชาน หมายถึง .....
- ๕. อาสัณ หมายถึง .....
- ๖. สัณชาติ หมายถึง .....
- ๗. อุทาหรณ์ หมายถึง .....
- ๘. ชั่วกับชั่วกลับ หมายถึง .....

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๐๓
ตอบคำถาม

คำชี้แจง ตอบคำถามจากนิทาน เรื่อง “กรรมของนายประกัน”

๑. จากเรื่อง “กรรมของนายประกัน” มีนกอะไรบ้างที่เป็นเพื่อนกัน

ตอบ .....

๒. จากนิทาน นกชนิดใด ตัวใหญ่ที่สุด

ตอบ .....

๓. นกรู้ง ถูกยิง ตรงส่วนใดของร่างกาย

ตอบ .....

๔. นกกา ช่วยแนะนำนกรู้งให้เอาลูกกระสุนออกอย่างไร

ตอบ .....

๕. ใครได้ชื่อว่าเป็นนายประกัน และเป็นนายประกันให้ใคร

ตอบ .....

๖. นกกาเหว่าแนะนำวิธีเอาลูกกระสุนออกอย่างไร

ตอบ .....

๗. นกกา ได้รับผลอย่างไรจากการเป็นนายประกัน

ตอบ .....

๘. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร

ตอบ .....

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๐๔
เขียนแสดงความคิดเห็น

คำชี้แจง ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. เขียนแสดงความคิดเห็นจากนิทานเรื่อง “กรรมของนายประกัน”
ถ้าให้เลือก นักเรียนจะเลือกเป็นนกชนิดใดระหว่างนกรุ้ง นกกา
และนกกาเหว่า เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒. วาดภาพนกที่นักเรียนเลือกในข้อ ๑ และระบายสีให้สมจริง

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

เกมอักษรซ่อนคำ

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียน สามารถอ่านและเขียนคำควบกล้ำ กร ได้

วิธีเล่น

๑. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน

๒. ครูแจกแผ่นเกมอักษรซ่อนคำ แล้วจับเวลาในการเล่นเกม ภายใน ๕ นาที กลุ่มไหนหาคำควบกล้ำ กร ในแนวนอน หรือแนวตั้ง ได้ครบ ๑๒ คำก่อน เป็นผู้ชนะ

๓. ครูให้สัญญาณเริ่มต้นและหมดเวลา

๔. ตรวจสอบแก้ไข ความถูกต้อง

๕. ให้นักเรียนฝึกอ่านและแจกลูกคำในแผ่นเกม

อุปกรณ์

แผ่นเกมอักษรซ่อนคำ

แผ่นเกมอักษรซ่อนคำ

ในตารางนี้มีคำควบกกล้า กร ทั้งหมด ๑๒ คำ หาพบแล้วขีดเส้น

รอบ

คำควบกกล้าให้ครบ

ไ	ก	ร	ว	ษ	แ	ค	ส	ห	ฬ
จ	ร	ฬ	ห	ด	ก	ร	า	ด	ธ
ง	า	ข	รี	ศ	ร	ล	ย	ถ	ท
ฉ	ย	ก	ษ	ว	ะ	ค	ก	รั	บ
ล	ฐ	ว	ก	ร	า	ว	ม	ต	ก
ก	พ	พ	ม	โ	ภ	บ	ก	รุ	ง
แ	ก	ร	ก	ก	ก	รุ	พ	ด	ก
ศ	ร	ข	ง	ร	ช	ซ	ฝ	ณ	ร
ษ	า	ล	โ	ก	ร	ธ	ผ	ฒ	า
ส	น	ว	ก	ษ	ว	ฐ	บ	ฑ	บ

คำยากนิทาน “แม่ไก่ดี้อ”

สลั้บ

พยายาม

ร่าง

บุรุชไปรษณีย์

กระพือ

กระเด็น

เบื่กบาน

รถยนต์

อาลัย

เลียง

★★

ท ๑๖/พ.๒

ปลาบปลื้ม

ชีวา

นิจจา

เปล่าเปลี่ยว

สลด

เรื่อง แม่ไก่ค้อ

แม่ไก่ลายตัวหนึ่งชื่อนันทา มีขนสีขาวยก้นดำสลับกันมันชอบอยู่ที่สนามหญ้าหน้าบ้าน บ้านนั้นมีรั้วล้อมรอบและประตูรั้วปิดอยู่เสมอ นันทาจะออกไปที่ถนนก็ไม่ได้ มีต้นมะม่วงและมะลิต่อริมสนาม กรงของนันทาอยู่ใต้ต้นมะม่วงนั้น กรงนั้นทำด้วยไม้ทาสีแดง ข้างประตูกรงมีอ่างใส่น้ำตั้งไว้ให้มันกิน เจ้าของไก่ตัวนี้คือ เด็กหญิงสองพี่น้อง คนพี่ชื่อดารา คนน้องชื่อรุจี

“ไก่ของเราอยู่ไหนเล่าคะ?” รุจีถามพี่สาว

“พี่เห็นมันไปมอง ๆ ที่ประตู” ดาราตอบ “ดูท่าทางมันพยายามจะมุดใต้ประตูออกไปข้างนอกเป็นแน่ทีเดียว”

“ถ้านันทาออกไปที่ถนน” รุจีร้องขึ้น “มันคงถูกรถทับตายเท่านั้นเอง” เด็กหญิงทั้งสองรีบวิ่งไปที่ประตูแล้วจับนันทามาที่สนาม “อ้อก! อ้อก! อ้อก!” นันทาร้อง พลังจ้องไปที่ประตู “ฉันอยากออกไปที่ถนน”

โธ่ นันทาทำไมค้ออย่างนี้ เจ้าอยากออกไปตายหรือ?” ดาราว่าแล้วก็จับตัวไว้

“อ้อก! อ้อก! อ้อก!” นันทาร้องอีก “ปล่อยให้ฉันออกไปเถิด” แล้วก็พยายามดิ้นจะให้หลุดจากมือดารา

“ต้องเอาไปขังกรงไว้สักครู่ก่อน” รุจีพูด เมื่อหายค้อแล้วจะปล่อยออกมา สองคนพี่น้องจับนันทาไปใส่กรงแล้วปิดประตูกรงเสีย นันทาโผล่หัวออกมานอกซี่กรงร้องเสียงดัง “อ้อก! อ้อก!” เธอออกไปที่ถนนได้ฉันก็อยากออกไปเหมือนกัน “อ้อก! อ้อก!”

นันทาเซื่องมากเพราะมันเล่นกับเด็กทั้งสองทุกวัน รุจีและดารารักมันมาก นันทาจึงเหมือนเด็กที่ผู้ใหญ่รักและตามใจ มันอยากทำอะไร ๆ ตามชอบใจเสมอ เมื่อเด็กทั้งสองเอาข้าวเปลือก หรือผักมาให้กิน มันแสดงท่าดีอกดีใจ และคิดว่าเด็กทั้งสองนี้เอาอาหารอร่อยมาให้กิน บางคราวนันทาเอาตีนคู้ยจนข้าวเปลือกหกออกจากรางหมดแล้วไม่ได้กินเลย จนเมล็ดเดียว

“มานี้เถิดน้อง” ดาราพูดกับรุจี “เราไปดูทีหรือว่านันทาจะมุดใต้ประตู ออกไปข้างนอกได้ไหม”

สองพี่น้องเดินไปที่ประตูเห็นช่องกว้างข้างใต้พอที่ไก่จะลอดออกไปได้ “ฉันคิดว่าเราควรเอากิ่งไม้มากันไว้ที่ประตู” รุจีพูดกับพี่ “นันทาจะได้ออกไปไม่ได้” ดาราและรุจี จึงไปหากิ่งไม้มาสะไว้ที่ช่องใต้ประตู จนเห็นว่าไก่จะมุดออกไปไม่ได้แล้ว จึงปล่อยนันทาออกจากกรง มันรีบวิ่งไปที่นั่นโดยเร็ว คราวนี้มันไม่กล้ามุดออกไปเพราะมีกิ่งไม้ขวางอยู่

“อ้อก! อ้อก!” นันทาร้อง “เอากิ่งไม้ออกเสียทีเถิด” รุจีและดาราชอบใจเมื่อเห็นไก่ของเขาออกไปข้างนอกไม่ได้

“นันทาเอ๋ยอย่าตื่นกลัวเลย ฉันจะเอาข้าวเปลือกมาให้กิน” รุจีพูด “อย่ามุดออกไปนะ”

ดาราไล่ไก่ไม่ให้ไปที่ประตูแล้วพูดว่า “ถ้าเจ้าออกไปที่ถนนไม่ช้าเจ้าจะต้องตาย” นันทาเอียงคอไปข้างหนึ่งแล้วมองดูเด็กทั้งสอง

“กูก กูก” นันทาร้องด้วยความโกรธ “ไม่ตายฉันไม่เชื่อ” เด็กทั้งสองวิ่งไปเอาข้าวเปลือกมาให้ นันทา ขณะนั้นมีบุรุษไปรษณีย์เปิดประตูเข้ามาเพื่อส่งจดหมายเขาเห็นกิ่งไม้ที่ประตูจึงหยิบบโยนไปข้างรั้ว แล้วปิดประตูไว้อย่างเดิม เมื่อเห็นคนหยิบกิ่งไม้ที่นันทาดีใจมาก

“คราวนี้เราออกไปนอกถนนได้แล้ว” นันทานึกในใจมันไม่กล้าส่งเสียงดัง เพราะกลัวว่าเด็กทั้งสองจะมาจับมันไว้อีก มันวิ่งไปที่ประตูโดยเร็ว ค่อย ๆ มุดออกไปทางใต้ประตู ไม่ช้าก็ออกมาถึงถนนได้ มันสะบัดขน และกระพือปีกด้วยความเบิกบานแล้วเดินไปมาบนถนนนั้น

“ในที่สุดฉันก็ออกมาที่ถนนได้” นันทาร้อง “เด็กทั้งสองคนนั้น ดูถูกฉันนักกว่า ถ้าฉันออกมาที่ถนนไม่ช้าฉันจะต้องตายดูซิฉันวิ่งได้และยังไม่ตาย” มันร้องและกระพือปีกแล้ว วิ่งไปยืนที่กลางถนน รุจีและดารากลับมา ถือจานข้าวโพดถั่วเขียวและผักกาดมาให้มันทานกิน ทั้งสองคนไม่เห็นนันทา ที่สนามก็ไม่มีในกรงก็ไม่มี มองไปทางไหน ๆ ก็ไม่พบนันทา เขาเห็นกิ่งไม้กระเด็น ไปอยู่ริมรั้วเด็กทั้งสองมองไปที่ถนน ก็พอดีเห็นรถยนต์คันหนึ่ง แล่นมาโดยเร็ว และทับนันทาจนตัวแบน จึงรีบวิ่งไปที่ประตูมองดูด้วยความสงสารจนถึงน้ำตาตก เขาเสียดายนันทามาก และพากันไปหาพ่อบอกว่าไก่ถูกรถทับตายเสียแล้ว พ่อของเขาปลอบเด็กทั้งสองและเขียนคำไว้อาลัยบนกระดาษขอบดำ ว่าดังนี้

เพื่อเป็นที่ระลึกถึงนันทาแม่ไก่ที่รักยิ่งของเรา

แสนเสียดายนันทาที่น่ารัก	ชะล่านักเลียงออกนอกถนน
แม้แต่เพลินปลาบปลี้มจนลืมน	ถูกรถยนต์แล่นทับดับชีวา
นิจจาเอ๋ยเคยเห็นทุกเย็นเช้า	กลับเหลือแต่กรงเปล่าไม่เห็นหน้า
เคยวิ่งเล่นด้วยกันทุกวันมา	ช่างทิ้งข้าวเปลือกเปลวเศร้าใจเอ๋ย

ดาราและรุจีเอากระดาษขอบดำนี้ไปติดป้ายปักไว้หน้าประตูกรงของนันทาด้วยความสลัดใจ

นายกี้ กิรติวิทยโยสาร , ขุนสุวรรณควิทยา , ขุนศีกษากิตพิสัยณ์
ในหนังสือ ลูกสัตว์ต่างๆ ชุดอมตนิทาน

ใบงานที่ ๕
ตอบคำถาม

คำชี้แจง ตอบคำถามจากเรื่อง “แม่ไก่ดี”

๑. บริเวณรอบๆ กรงของนันทา มีอะไรบ้าง

ตอบ .....

๒. เด็กทั้งสองทำอย่างไรเพื่อป้องกันไม่ให้นันทาออกไปที่ถนน

ตอบ .....

๓. นันทาออกไปที่ถนนได้อย่างไร

ตอบ .....

๔. เมื่อนันทาออกไปที่ถนนแล้วนันทาทำอย่างไร และเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น

ตอบ .....

๕. นักเรียนรู้สึกอย่างไร และได้ข้อคิดอะไรหลังจากอ่านเรื่อง “แม่ไก่ดี”

ตอบ .....

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๖
เขียนคำอ่าน

คำชี้แจง เขียนคำอ่านจากคำที่กำหนดให้

- ๑. สลับ อ่านว่า .....
- ๒. บุรุษ อ่านว่า .....
- ๓. รถยนต์ อ่านว่า .....
- ๔. นิจจา อ่านว่า .....
- ๕. ไปรษณีย์ อ่านว่า .....
- ๖. สลด อ่านว่า .....
- ๗. พยายาม อ่านว่า .....
- ๘. ถนน อ่านว่า .....
- ๙. กระดาษ อ่านว่า .....
- ๑๐. สงสาร อ่านว่า .....

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๗

เรียงลำดับเหตุการณ์

คำชี้แจง เรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่อง “แม่ไก่ดี๋อ” โดยเขียน ๑ - ๖ หน้าเหตุการณ์

....	ดาราและรุจีหากิ่งไม้มาสะไว้ที่ช่องใต้ประตู
....	นันทาวิ่งไปที่ประตูโดยเร็ว ค่อยๆ มุดออกไปทางใต้ประตู
....	สองพี่น้องจับนันทาไปใส่กรงแล้วปิดประตูกรงเสีย
....	พ่อของดาราและรุจีเขียนคำไว้อาลัยให้นันทา
....	บุรุษไปรษณีย์มาส่งจดหมาย หยิบกิ่งไม้โยนไปข้างรั้ว
....	รถยนต์คันหนึ่งแล่นมาโดยเร็วและทับนันทาจนตัวแบน

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

บทร้อยกรอง นันทา ที่น่ารัก

แสนเสียดายนันทาที่น่ารัก	ชะล่านักเลียงออกนอกถนน
มัวแต่เพลีนปลาบปลื้มจนลืมน	ถูกรถยนต์เล่นทับดับชีวา
นิจจาเอ๋ยเคยเห็นทุกเย็นเช้า	กลับเหลือแต่กรงเปล่าไม่เห็นหน้า
เคยวิ่งเล่นด้วยกันทุกวันมา	ช่างทิ้งข้าเปลี่ยวเปล่าเศร้าใจเอ๋ย

ใบงานที่ ๐๘
เขียนความหมายของคำ

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง “นันทาที่น่ารัก” แล้วเขียนความหมาย
ของคำศัพท์ที่กำหนดให้

- ๑. ชะล่า หมายถึง .....
- ๒. ปลาบปลื้ม หมายถึง.....
- ๓. ดับชิวา หมายถึง .....
- ๔. กรง หมายถึง .....
- ๕. เปลี่ยว หมายถึง .....

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๐๙
ตอบคำถาม

คำชี้แจง ตอบคำถามจากบทร้อยกรอง “นันทาที่น่ารัก”

๑. นันทา แอบหนีไปที่ไหน

ตอบ .....

๒. นันทา ถูกรถยนต์ทับเพราะอะไร

ตอบ .....

๓. เมื่อยังมีชีวิตอยู่ นันทา อาศัยอยู่ที่ไหน

ตอบ .....

๔. ทำไมผู้แต่งบทร้อยกรองนี้จึงรู้สึกเศร้าใจ

ตอบ .....

๕. นักเรียนคิดว่า “นันทา” เป็นสัตว์ชนิดใด เพราะอะไร

ตอบ .....

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

บทร้องเล่นกูกูกู

กูกูกู

กูกูกูกูกู
ไม่มีนมให้ลูกกิน
แม่ก็เรียกไปคู้ยดิน
ตามประสาไก่เอย

เลี้ยงลูกมาจนใหญ่
ลูกร้องเจี๊ยบเจี๊ยบ
ทำมาหากิน

บัตรคำ

ทะนาน

ย้อน

ไซร์

เมล็ด

กงการ

ธนู

ตลิ่ง

ถล่ม

แมลงหวี่

หลาน

★★

ท 16/พ.3

นายพราน

หมา

หนู

ไหม้

นิทาน

เรื่อง ยายกะตา

ยายกะตาปลุกถั่วปลุกงาให้หลานเฝ้า หลานไม่เฝ้า
กามากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ด่า
ตามาตาก็ดี

หลานร้องให้ไปหานายพราน ขอให้ช่วยยิงกา
กามากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ด่า
ตามาตาก็ดี นายพรานตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

หลานจึงไปหาหนูขอให้
นายพราน นายพรานไม่ช่วยยิง
เจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนาน ยายมา
หนูตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไร

ช่วยกัดสายธนู
กา กามากินถั่วกินงา
ยายก็ด่า ตามาตาก็ดี
ของข้า”

หลานจึงไปหาแมว ขอให้แมวช่วยกัดหนู
หนูไม่ช่วยกัดสายธนู นายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา
กามากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ด่า
ตามาตาก็ดี แมวตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

หลานจึงไปหาหมา ขอให้ช่วยกัดแมว
แมวไม่ช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัดสายธนู นายพราน
นายพรานไม่ช่วยยิงกา กามากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ด
ทะนาน ยายมายายก็ด่า ตามาตาก็ดี หมาตอบว่า
“ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

ทะนาน ยายมายายก็ดำ
ข้า”

หลานจึงไปหาไม้ค้อนให้ย่อนหัวหมา
หมาไม่มาช่วยกัดแมว แมวไม่ช่วยกัดหนู
หนูไม่ช่วยกัด สายธนูนายพราน
นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ด
ตามาตาก็ดี ไม้ค้อนตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของ
ข้า”

ตามาตาก็ดี ไฟตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

หลานจึงไปหาน้ำให้ช่วยดับไฟ
ไฟไม่ช่วยไหม้ไม้ค้อน ไม้ค้อนไม่ช่วยย่อนหัวหมา
หมาไม่มาช่วยกัดแมว แมวไม่ช่วยกัดหนู
หนูไม่ช่วยกัด สายธนูนายพราน นายพรานไม่
ช่วยยิงกา กากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนาน
ยายมายายก็ดำ ตามาตาก็ดี น้ำตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

ยายก็ดำ ตามาตาก็ดี ตลิงตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

หลานจึงไปหาตลิงให้ช่วยพังทับน้ำ น้ำไม่ช่วยดับไฟ
ไฟไม่ช่วยไหม้ไม้ค้อน ไม้ค้อนไม่ช่วยย่อนหัวหมา
หมาไม่มาช่วยกัดแมว แมวไม่ช่วยกัดหนู
หนูไม่ช่วยกัด สายธนูนายพราน นายพรานไม่ช่วย
ยิงกา กากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนาน ยายมา

หลานจึงไปหาช่างให้ช่วยถล่มตลิ่ง
 ตลิ่งไม่ช่วยพังทับน้ำ น้ำไม่ช่วยดับไฟ
 ไฟไม่ช่วยไหม้ไม้ค้อน ไม้ค้อนไม่ช่วย
 ย้อนหัวหมา หมาไม่มาช่วยกัดแมว
 แมวไม่ช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัด

สายธนูนายพราน นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนาน
 ยายมายายก็ดำ ตามาตาก็ดี ช่างตอบว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า”

หลานจึงไปหาแมลงหวี่ให้ช่วยตอมตาช่าง
 ช่างไม่ช่วยถล่มตลิ่ง ตลิ่งไม่ช่วยพังทับน้ำ
 น้ำไม่ช่วยดับไฟ ไฟไม่ช่วยไหม้ไม้ค้อน
 ไม้ค้อนไม่ช่วยย้อนหัวหมา หมาไม่มาช่วยกัดแมว
 แมวไม่ช่วยกัดหนู หนูไม่ช่วยกัด สายธนูนายพราน

นายพรานไม่ช่วยยิงกา กากินถั่วกินงาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนาน ยายมายายก็ดำ ตา
 มาตาก็ดี แมลงหวี่ตอบว่า “ข้าจะช่วยตอมตาช่างให้ตาเน่าทั้งสองข้าง”

ช่างตกใจจึงรีบไปช่วยถล่มตลิ่ง
 ตลิ่งจึงรีบไปช่วยพังทับน้ำ
 น้ำจึงรีบไปช่วยดับไฟ ไฟจึงรีบไปช่วยไหม้ไม้ค้อน
 ไม้ค้อนจึงรีบไปช่วยย้อนหัวหมา
 หมาจึงรีบไปช่วยกัดแมว
 แมวจึงรีบไปช่วยกัดหนู
 หนูจึงรีบไปช่วยกัดสายธนูของนายพราน
 นายพรานจึงรีบไปช่วยยิงกา
 กาก็เอาถั่วเอางาเจ็ดเมล็ดเจ็ดทะนานมาคืนหลาน

หลานเอาถั่วเอางาไปให้แก่ยายกะตา
ยายกะตาก็เลิกดำเลิกตีหลานแต่นั้นมา

ใบงานที่ ๑๐
ลำดับเหตุการณ์จากเรื่องยายกะตา

คำชี้แจง เขียนตัวเลข ๑ - ๑๒ หน้าข้อความตามลำดับเหตุการณ์จากเรื่องยายกะตา

กามากินถั่วงา

หลานไปหาไฟ

หลานไปหานายพราน

ตา-ยาย ตีหลาน

หลานไปหาหนู

หลานไปหาน้ำ

หลานไปหาช่าง

หลานไปหาแมว

หลานไปหาแมลงหวี่

หลานไปหาตลิง

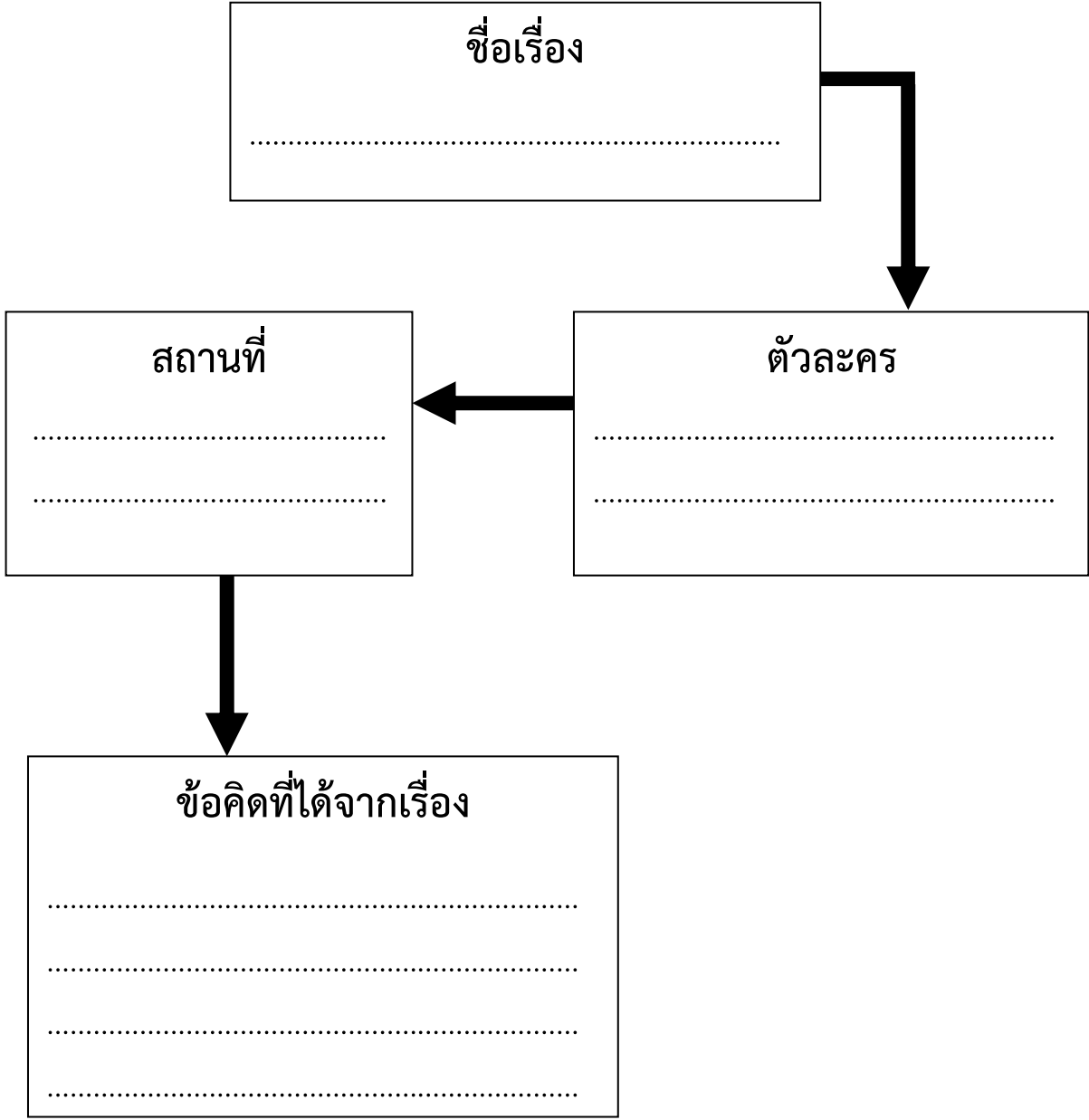
หลานไปหาหมา

หลานไปหาข้อน

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๑๑
เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่องจากนิทาน เรื่อง “ยายกะตา”

ใบงานที่ ๑๒
ตอบคำถามจากนิทาน

คำชี้แจง ตอบคำถามจากนิทานเรื่อง “ยายกะตา”

๑. คำว่า “ไม่ใช่กงการของข้า” หมายความว่าอย่างไร

ตอบ .....

๒. เมื่อมีคนมาขอความช่วยเหลือนักเรียนจะบอกว่า “ไม่ใช่กงการอะไรของข้า” หรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ .....

๓. ในนิทานเรื่องนี้ นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

ตอบ .....

๔. ถ้าแมลงหวี่ไม่รับช่วยเหลือไปตอมตาช้าง เรื่องนี้จะจบลงอย่างไร

ตอบ .....

๕. การที่ตายายดูว่าและตีสั่งสอนหลานที่ไม่รับผิดชอบจนเกิดความเสียหายสมควรหรือไม่เพราะอะไร

ตอบ .....

๖. นักเรียนบอกได้ไหมว่า ข้อคิดของนิทานเรื่องนี้คืออะไร

ตอบ .....

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

บัตรคำ

ยักษ์เล็ก

ยักษ์ใหญ่

เขี้ยวใหญ่

หน้าบึ้ง

วัดโพธิ์

วัดแจ้ง

หยอกล้อ

ท่าเตียน

ทรงสาป

หักโค่น

★★

ท ๑๖/พ.๔

ห้ามปราม

บริเวณ

พระอิสวรร

ยุติศึก

มະรຸມມະຕຸ້ມ

บทอ่านตำนาน “ท่าเตียน”

“ยักษ์เล็ก” ตีกับ “ยักษ์ใหญ่”

ตุ้ม มะ ตุ้ม มะ ตุ้ม ตุ้ม
เอ้า ตุ้ม มะ ตุ้ม มะ ตุ้ม ตุ้ม
มะรุมมะตุ้ม รวมกลุ่มนั่งใกล้
คนไหน อยากฟังเรื่องยักษ์
สนุกยิ่งนัก “ย ยักษ์ เขี้ยวใหญ่”
หน้าบึ้ง เขาเรียก “หน้ายักษ์”
ช่างน่าเกลียดนัก น่ากลัวเกินใคร
ตัวใหญ่ เขาเรียก “ร่างยักษ์”
น่าแปลกใจนัก “ยักษ์เล็ก” มีไหม
“ยักษ์เล็ก” ตีกับ “ยักษ์ใหญ่”
คือยักษ์ตนใด หนูรู้ไหมเอ๋ย

มีตำนานเล่าสืบต่อกันมาว่า “ยักษ์วัดแจ้งทำดีทำแทงกับยักษ์วัดโพธิ์”
เดิมที “ยักษ์เล็ก” คือยักษ์วัดโพธิ์เป็นเพื่อนรักกับ “ยักษ์ใหญ่” คือยักษ์วัดแจ้ง
ทั้งสองสนิทกันมาก อยู่มาวันหนึ่งยักษ์ทั้งสองตะโกนพูดคุยกุญแจออกล้อ
จนเกิดทำทายเป็นมา

บางตำนานเล่าว่า ยักษ์วัดแจ้งโกรธจัดที่ยักษ์วัดโพธิ์ขอยืมเงินไป
แต่ไม่ยอมใช้คืนจึงขำแม่มน้ำเจ้าพระยามาตีกับยักษ์วัดโพธิ์บริเวณท่าน้ำ
เสียงดังสนั่นหวานไหว ต้นไม้หักโค่น พื้นดินราบเป็นหน้ากลอง ก็ยังไม่รู้แพ้รู้ชนะ
ร้อนถึงยักษ์วัดพระแก้วต้องมาห้ามปราม ยักษ์จอมโหดร้ายจึงเลิกแกล้งแย่งกัน
กลับวัดไป

บ้างเล่าว่าผู้มายุติศึกคือพระอิศวร ทรงโกรธมากที่ยักษ์สู้กัน
ก่อความวุ่นวายเดือดร้อนอย่างยิ่ง จึงทรงสาปให้ยักษ์ทั้งสองตนกลายเป็นหิน
ทำหน้าที่ยืนเฝ้าประจำวัดที่ตนอาศัยอยู่ชั่วนิรันดร์ ส่วนพื้นที่ทำน้ำที่ราบเตียน
นั้น คนได้เรียกชื่อสืบมาว่า “ท่าเตียน”

ใบงานที่ ๑๓
เขียนคำอ่าน

คำชี้แจง อ่านเรื่อง “ยักษ์เล็ก” ตีกับ “ยักษ์ใหญ่” แล้วเขียนของคำศัพท์ที่กำหนดให้

- ๑. ยักษ์ใหญ่   อ่านว่า .....
- ๒. วัดโพธิ์   อ่านว่า .....
- ๓. สนิทกัน   อ่านว่า .....
- ๔. บริเวณ   อ่านว่า .....
- ๕. ยุติศึก   อ่านว่า .....
- ๖. พระอิศวร   อ่านว่า .....
- ๗. โกรธ   อ่านว่า .....
- ๘. ทรงสาป   อ่านว่า .....

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๑๔
ตอบคำถามจากนิทาน

คำชี้แจง อ่านเรื่อง “ยักษ์เล็ก” ตีกับ “ยักษ์ใหญ่” แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓
หน้าข้อความที่ตรงกับเนื้อเรื่อง และเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อความ
ที่ต่างจาก เนื้อเรื่อง

- .....๑. ยักษ์เล็กคือยักษ์วัดโพธิ์
- .....๒. ยักษ์ใหญ่คือยักษ์วัดแจ้ง
- .....๓. ยักษ์เล็กและยักษ์ใหญ่เป็นเพื่อนสนิทกัน
- .....๔. ยักษ์วัดแจ้งตีกับวัดพระแก้ว
- .....๕. ยักษ์วัดโพธิ์มาห้ามปรามยักษ์วัดแจ้งกับวัดพระแก้ว
- .....๖. ยักษ์วัดแจ้งตีกับยักษ์วัดโพธิ์
- .....๗. พระอิศวรทรงสาปยักษ์วัดแจ้งกับยักษ์วัดโพธิ์ให้เป็นดิน
- .....๘. ท่าเตียน อยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครฯ

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ท 16/พ.4

บทอ่าน

ประวัติวัดพระเชตุพนฯ

วัดโพธิ์หรือวัดพระเชตุพนฯ เป็นวัดที่มีสภาพาदनินทานเรื่อง ยายกะตา
ทั้งมีประวัติความเป็นมาและมีความสำคัญคู่กับกรุงเทพมหานคร

วัดพระเชตุพนฯ หรือ วัดโพธิ์ มีชื่อเต็มว่า วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
สร้างขึ้นในสมัยอยุธยา

ในสมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
มหาราช มีพระราชศรัทธาโปรดเกล้าฯ ให้บูรณะวัดโพธิ์ให้สวยงาม
เป็นศรีสง่าคู่พระนคร วัดโพธิ์จึงเป็นวัดประจำรัชกาลที่ 1

ต่อมารัชกาลที่ 3 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้บูรณะวัดโพธิ์อีกครั้งหนึ่ง ครั้งนี้ได้โปรดเกล้าฯ ให้บันทึกความรู้
ต่าง ๆ ของคนไทยสมัยนั้นลงบนแผ่นหิน ประดับไว้ตามศาลาต่าง ๆ ทำให้วัดโพธิ์
ได้ชื่อว่า เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย

ใบงานที่ 15
เขียนคำจากคำอ่าน

คำชี้แจง เขียนคำจากคำอ่านให้ถูกต้องจากการอ่านเรื่อง “ยักษ์เล็ก” ตีกับ “ยักษ์ใหญ่”

1. วัด - พระ - เขต - ตู - พน - วิ - มน - มัง - คะ - ลา - ราม

.....

2. สะ - ไหม - รัต - ตะ - นะ - โภ - สีน

.....

3. พระ - บาด - สม - เต็ด

.....

4. พระ - พุด - ทะ - ยอด - ฟ้า - จู - ลา - โลก - มะ - หา - รัต

.....

5. พระ - รัต - ชะ - สัต - ทา

.....

6. วัด - อะ - รุน - รัต - ชะ - วะ - รา - ราม

.....

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๑๖

ตอบคำถาม

คำชี้แจง อ่านเรื่อง “ยักษ์เล็ก” ตีกับ “ยักษ์ใหญ่” แล้วเลือกกา ✓ ตามข้อที่ใช่และไม่ใช่

	ใช่	ไม่ใช่
๑. ยักษ์เล็กกับยักษ์ใหญ่ เป็นยักษ์ที่อยู่ประจำวัด	☐	☐
๒. ลักษณะของยักษ์ คือ มีเขี้ยว มีกระบอง หน้าบึ้ง	☐	☐
๓. ยักษ์เล็กข้ามไปตียักษ์ใหญ่ถึงวัดแจ้ง	☐	☐
๔. ยักษ์ใหญ่ยืมเงินยักษ์เล็กแล้วไม่ยอมใช้หนี้	☐	☐
๕. พระอิศวรให้พระนารายณ์มายุติศึกและสาปยักษ์ให้เป็นหิน	☐	☐
๖. เรื่องนี้เป็นตำนานการเกิดที่ราบโล่งที่เรียกว่า “ท่าเตียน”	☐	☐

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบความรู้ เรื่อง สำนวนไทย

สำนวนไทยมีที่มาจากการผูกหรือสร้างคำ สร้างข้อความขึ้น จากวิถีชีวิตไทย เพื่อให้ข้อคิดเตือนใจ และใช้สืบต่อกันมาช้านาน

สำนวนมีความหมายในเชิงเปรียบเทียบ ไม่ใช่ความหมายตรงตัว มีลักษณะภาษาดังนี้

๑. ใช้คำน้อย กระชับ

๒. ใช้ถ้อยคำสละสลวย เล่นเสียง เล่นคำ หรือมีสัมผัส คล้องจอง

ข้อสังเกตเกี่ยวกับสำนวน

๑. สำนวนมีจำนวนพยางค์ไม่จำกัด อาจมีตั้งแต่ 1 พยางค์ขึ้นไป เช่น เสือ เสือหิว เสือซ่อนเล็บ เสือในร่างสมัน น้ำขึ้นให้รีบตัก ปลาหมอตายเพราะปาก ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น สร้างวิมานในอากาศ ฯลฯ

๒. บางสำนวนมีลักษณะเล่นเสียง เล่นคำซ้ำ หรือมีสัมผัสคล้องจอง เช่น

พลอยฟ้า พลอยฝน ตกปากตกคำ สมน้ำสมเนื้อ
ชุกด้วยปาก ถากด้วยตา ปากเป็นเอกเลขเป็นโท
เสือทลายหัว ช้างทลายโรง

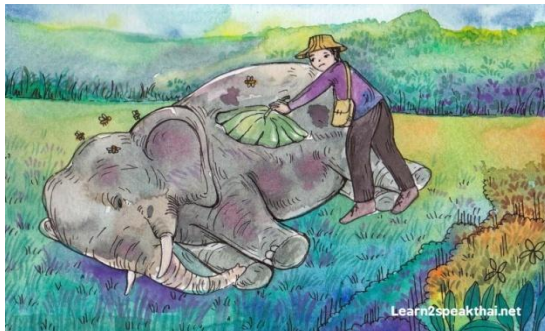
๓. สำนวนยังแยกย่อยเป็น ภาษิต คำพังเพย ซึ่งมีรายละเอียด เหมาะที่จะเรียนในชั้นที่สูงขึ้น

ตัวอย่างความหมายสำนวน

๑. กระต่ายหมายจันทร์ หมายถึง หวังในสิ่งที่เกินตัว

๒. ช้างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด หมายถึง ความชั่วหรือความผิดร้ายแรงที่คนทั่วไปรู้จักกันทั่วแล้ว จะปิดยังไงก็ปิดไม่มิด

๓. ปลาใหญ่กินปลาเล็ก หมายถึง ประเทศหรือคนที่มีอำนาจหรือผู้ใหญ่ ที่กดขี่ข่มเหงผู้อ่อนแอหรือผู้น้อย

ใบงานที่ ๑๘
ต่อเติมสำนวน

คำชี้แจง โยงสำนวนให้ถูกต้อง

หนักเอา

ปลาเป็น

น้ำร้อน

ปล่อยวัด

ตัดหาง

เบาสู่

น้ำเย็น

พกลม

โกหก

ปลาตาย

ก่อสร้าง

ใจคด

หน้าซื่อ

ปลายดี

ต้นร้าย

สร้างตัว

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๙
รวมรูปภาพกับคำ

คำชี้แจง รวมรูปภาพกับคำ แล้วเขียนให้เป็นสำนวนที่ถูกต้อง

๑. กลิ้ง ขึ้น = ...

๒. ชี จับ = ...

๓. เขียน ให้ กลัว = ...

๔. จับ ชน = ...

๕. ตี ให้ กิน = ...

๖. ชน ประชัน = ...

๗. เลี้ยง = ...

๘. สี่ ให้ ฟัง = ...

๙. หิน ปะ = ...

๑๐. เห็น เป็น = ...

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๒๐
เติมคำลงในช่องว่าง

คำชี้แจง นำคำที่กำหนดเติมลงในช่องว่างให้เป็นสำนวนที่ถูกต้อง

ตก	เลือก	ลาก	หัก	ได้
ดีด	กิน	คาบ	ล้อม	หอบ

๑. เสื่อ.....หาง

๒. หนู.....ถึงข้าวสาร

๓. ดาว.....เดือน

๔. กบ.....นาย

๕. กา.....พริก

๖. บ้า.....ฟาง

๗. ม้า.....กะโหลก

๘. กิ้งก่า.....ทอง

๙. จิ้งจก.....

๑๐. หมี่.....ผึ้ง

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

บทอ่านร้อยกรอง

รวมสำนวนไว้เป็นกลอน ๔

ตกเป็น เบี้ยล่าง	ตัดหาง ปล่อยวัด
ตีนถีบ ปากกัด	จับพลัด จับผลู
เข็นครก ขึ้นเขา	หนักเอา เบาสู้
นอนหลับ ไม่รู้	นอนคู้ ไม่เห็น
ถืลอด ตาข้าง	ห่างลอด ตาเส้น
น้ำร้อน ปลาเป็น	น้ำเย็น ปลาตาย
เสน่ห์ ปลายจวัก	สองฝัก สองฝ่าย
ไม้ล้ม เงาหาย	เบี้ยบาย รายทาง
หยิกเล็บ เจ็บเนื้อ	พายเรือ ในอ่าง
ทำลิง ทำค่าง	ฆ่าช้าง เอางา
เป็นบ้า เป็นหลัง	เป็นฝั่ง เป็นฝา
ปิดแข็ง ปิดขา	กึ่งกำ ได้ทอง
โกหก พกลม	เรือล่ม ในหนอง
ใช้หนึ่ง เป็นสอง	จองหอง พองขน
หมดเขี้ยว หมดงา	พลอยฟ้า พลอยฝน
ลูกผี ลูกคน	ต้นร้าย ปลายดี
มะพร้าว ตีนตก	ยาจก ตีนมี
ช้วนา ตาปี	หุผี จมูกมด
หมายมั่น บั่นมือ	หน้าซื่อ ใจคด
ไม่ก็ อัฐพส	เจ้ายศ เจ้าอย่าง

รู้หลบ เป็นปีก
 ซักซุง ตามขวาง
 ลูกนก ลูกกา
 รักดี หามจั่ว
 ลูกขุน พลอยพยับ
 จับเสือ มือเปล่า
 ตบปาก ตบคำ
 ตาลูก ตาชั้น
 สมน้ำ สมเนื้อ
 ขี้แพ้ว ขวนดี

รู้หลีก เป็นหาง
 ก่อร่าง สร้างตัว
 พระยา เทคริ้ว
 รักชั่ว หามเส้า
 ผ่อนหนัก เป็นเบา
 ตะเภา เดียวกัน
 เป็นล่า เป็นสัน
 ทำนั้น ทำนี้
 พายเรือ คนละที
 ไล่ที่ ทำวัง

ใบงานที่ ๒๑

เติมคำ สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

คำชี้แจง เติมคำ สำนวน สุภาษิต คำพังเพยให้ถูกต้อง

ปู	หนู	นก	กล้วย	ผักบุง
ทำรัง	มะกอก	ไม้แก่น	รักลูก	พริกไทย

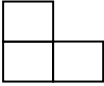
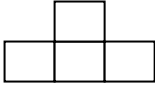
๑. ปอก ..... เข้าปาก
๒. น้ำท่วมทุ่ง.....โหรงเหรง
๓. จับ.....ใส่กระดิ่ง
๔. ยิงปืนนัดเดียวได้.....สองตัว
๕. นกมีหู.....มีปีก
๖. นกน้อย.....แต่พอตัว
๗. ....เม็ดเดียวเคี้ยวร้อน
๘. ....สามตะกร้า ปาไม่ถูก
๙. ไม้อ่อนดัดง่าย.....ดัดยาก
๑๐. รักวัวให้ผูก.....ให้ตี

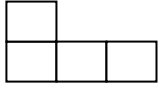
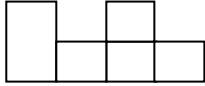
ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

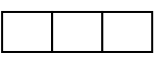

ใบงานที่ ๒๒

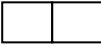
เติมสำนวน

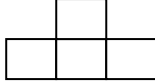
คำชี้แจง เติมสำนวนต่อไปนี้ให้ครบถ้วน

๑. ไม่ดูตา ตา

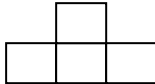
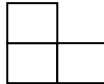
๒. ตายทั้งตัว เอา ปิด

๓. จับ สอง

๔. ขว้าง ไม้พัน

๕. ชัก ให้ เสีย

๖. กำแพงมี ประตูมี

๗. เขียน ให้ กลัว

๘. ชี้ ให้

๙. ขาย เอา รอด

๑๐. ยังไม่เห็น อย่าเพิ่งตัด

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๒๓
คัดสำนวนไทย

คำชี้แจง คัดสำนวนไทย ที่กำหนดให้ด้วยตัวบรรจง เต็มบรรทัด

ผู้ขายพายเรือ	ผู้หญิงยิงเรือ	ไปลามาไหว้
ร่มไม้ชายคา	สิ้นไร่ไม้ตอก	สัมผัสลูกไม้
ขวัญหนีดีฝ่อ	งูเงี้ยวเขี้ยวขอ	ถนนหนทาง
โง่งเง่าเต่าตุ่น	น้ำใสใจจริง	หมูหมากาไก่

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 16 นิทานพาเพลิน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 3

เช้าวันหนึ่งอากาศแจ่มใส เจ้าแจ้ไก่หนุ่มเดินหาอาหารในลานบ้านอย่างเบิกบานใจ

ขณะที่เจ้าแจ้กำลังเดินเพลินอยู่นั้น เจ้าจ่อมไก่หนุ่มอีกตัวมองเห็นเจ้าแจ้ก็รู้สึกไม่พอใจที่เจ้าแจ้มาหาอาหารในลานบ้านเหมือนกัน

เจ้าจ่อมเดินรีเข้าหาเจ้าแจ้ด้วยความโกรธ “ที่นี่เป็นถิ่นหากินของฉัน แยกต้องไปหาอาหารที่อื่น”

เจ้าแจ้ตอบโต้ทันทีด้วยความโกรธเช่นกัน “ฉันก็มีสิทธิ์หากินที่นี่ได้เหมือนกัน แยกนั้นแหละไล่หัวไปหากินที่อื่นเถอะ”

ในที่สุดเจ้าจ่อมกับเจ้าแจ้ก็ตีกัน เพราะต่างฝ่ายต่างไม่ยอมกัน ไม่นานนักเจ้าแจ้ก็ถูกคมเดือยของเจ้าจ่อมเข้าที่หน้า ด้วยความเจ็บปวดต้องยอมแพ้ออกวิ่งหนีไปทันที

หลังจากได้รับชัยชนะ ด้วยใจฮึกเหิมกำเริบเจ้าจ่อมบินขึ้นไปบนรั้ว โกงคอกชั้นเยาะเย้ยเจ้าแจ้

ทันใดนั้น เหยี่ยวตัวหนึ่งกำลังหิวบินผ่านมาโฉบลงจับเอาตัวเจ้าจ่อมไปกินเป็นอาหารโดยง่าย

เวลาผ่านไปความเจ็บสงบพาให้เจ้าแจ้ค่อยๆ ออกมาจากที่ซ่อนพยายามมองหาเจ้าจ่อมก็ไม่เห็น

เจ้าแจ้กระพือปีกชั้นเสียงดังด้วยความดีใจ แล้วครองถิ่นหากินบนลานบ้าน
เพียงลำพังตัวเดียวตลอดไป

1. เจ้าจ๋อมกับเจ้าแจ้ตีกันเพราะอะไร

- ก. แย่งสถานที่หาอาหาร
- ข. ต้องการแสดงความยิ่งใหญ่
- ค. ต้องการรู้ว่าใครจะเก่งกว่ากัน

2. จ๋อมถูกเหยี่ยวโฉบไปกินเป็นอาหารได้โดยง่ายเพราะอะไร

- ก. ความอวดดี
- ข. ความโง่เขลา
- ค. ความประมาท

3. ใครเป็นฝ่ายชนะ

- ก. แจ้
- ข. จ๋อม
- ค. เสมอกัน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 4 - 8

แสนเสียดายนันทาที่น่ารัก
มัวแต่เพลีนปลาบปลื้มจนลืมน
นิจจาเอ๋ยเคยเห็นทุกเย็นเช้า
เคยวิ่งเล่นด้วยกันทุกวันมา

ชะล่านักเลียงออกนอกถนน
ถูกรถยนต์แล่นทับดับชีวา
กลับเหลือแต่กรงเปล่าไม่เห็นหน้า
ช่างทิ้งข้าเปลี่ยวเปล่าเศร้าใจเอ๋ย

4. ข้อใดคือความหมายของคำว่า “ชะล่าใจ”

- ก. ดื้อ , ไม่เชื่อฟัง
- ข. แจ่มใส , เบิกบาน
- ค. ฮึกเหิมจนประมาท

5. นันทามีลักษณะตามข้อใด

- ก. น่ารัก
- ข. หลงลืมน
- ค. ชอบวิ่งออกนอกถนน

ใบความรู้ เรื่อง สำนวนไทย

สำนวนไทยมีที่มาจากการผูกหรือสร้างคำ สร้างข้อความขึ้น จากวิถีชีวิตไทย เพื่อให้ข้อคิดเตือนใจ และใช้สืบทอดกันมาช้านาน สำนวนมีความหมายในเชิงเปรียบเทียบ ไม่ใช่ความหมายตรงตัว มีลักษณะภาษาดังนี้

๑. ใช้คำน้อย กระชับ

๒. ใช้ถ้อยคำสละสลวย เล่นเสียง เล่นคำ หรือมีสัมผัส คล้องจอง

ข้อสังเกตเกี่ยวกับสำนวน

๑. สำนวนมีจำนวนพยางค์ไม่จำกัด อาจมีตั้งแต่ 1 พยางค์ขึ้นไป เช่น เสือ เสือหิว เสือซ่อนเล็บ เสือในร่างสมัน น้ำขึ้นให้รีบตัก ปลาหมอตายเพราะปาก ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น สร้างวิมานในอากาศ ฯลฯ

๒. บางสำนวนมีลักษณะเล่นเสียง เล่นคำซ้ำ หรือมีสัมผัสคล้องจอง เช่น

พลอยฟ้า พลอยฝน ตกปากตกคำ สมน้ำสมเนื้อ
ขุดด้วยปาก ถากด้วยตา ปากเป็นเอกเลขเป็นโท
เสือทลายหัว ช้างทลายโรง

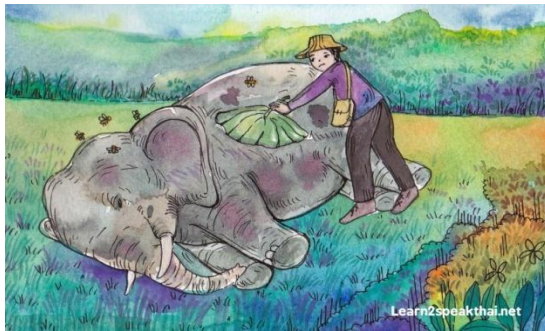
๓. สำนวนยังแยกย่อยเป็น ภาษิต คำพังเพย ซึ่งมีรายละเอียด เหมาะที่จะเรียนในชั้นที่สูงขึ้น

ตัวอย่างความหมายสำนวน

๑. กระต่ายหมายจันทร์ หมายถึง หวังในสิ่งที่เกินตัว

๒. ช้างตายทั้งตัวเอาใบข้าวมาปิด หมายถึง ความชั่วหรือความผิดร้ายแรงที่คนทั่วไปรู้จักกันทั่วแล้ว จะปิดยังไงก็ปิดไม่มิด

๓. ปลาใหญ่กินปลาเล็ก หมายถึง ประเทศหรือคนที่มีอำนาจหรือผู้ใหญ่ ที่กดขี่ข่มเหงผู้อ่อนแอหรือผู้น้อย

ใบงานที่ ๑๘
ต่อเติมสำนวน

คำชี้แจง โยงสำนวนให้ถูกต้อง

หนักเอา

ปลาเป็น

น้ำร้อน

ปล่อยวัด

ตัดหาง

เบาสู่

น้ำเย็น

พกลม

โกหก

ปลาตาย

ก่อสร้าง

ใจคด

หน้าซื่อ

ปลายดี

ต้นร้าย

สร้างตัว

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๙
รวมรูปภาพกับคำ

คำชี้แจง รวมรูปภาพกับคำ แล้วเขียนให้เป็นสำนวนที่ถูกต้อง

๑. กลิ้ง ขึ้น = ...

๒. ชี จับ = ...

๓. เขียน ให้ กลัว = ...

๔. จับ ชน = ...

๕. ตี ให้ กิน = ...

๖. ชน ประชัน = ...

๗. เลี้ยง = ...

๘. สี่ ให้ ฟัง = ...

๙. หิน ปะ = ...

๑๐. เห็น เป็น = ...

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๒๐
เติมคำลงในช่องว่าง

คำชี้แจง นำคำที่กำหนดเติมลงในช่องว่างให้เป็นสำนวนที่ถูกต้อง

ตก	เลือก	ลาก	หัก	ได้
ดีด	กิน	คาบ	ล้อม	หอบ

๑. เสื่อ.....หาง

๒. หนู.....ถึงข้าวสาร

๓. ดาว.....เดือน

๔. กบ.....นาย

๕. กา.....พริก

๖. บ้า.....ฟาง

๗. ม้า.....กะโหลก

๘. กิ้งก่า.....ทอง

๙. จิ้งจก.....

๑๐. หมี.....ผึ้ง

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

บทอ่านร้อยกรอง

รวมสำนวนไว้เป็นกลอน ๔

ตกเป็น เบี้ยล่าง	ตัดหาง ปล่อยวัด
ตีนถีบ ปากกัด	จับพลัด จับผลู
เข็นครก ขึ้นเขา	หนักเอา เบาสู้
นอนหลับ ไม่รู้	นอนคู้ ไม่เห็น
ถีลอด ตาข้าง	ห่างลอด ตาเส้น
น้ำร้อน ปลาเป็น	น้ำเย็น ปลาตาย
เสน่ห์ ปลายจวัก	สองฝัก สองฝ่าย
ไม้ล้ม เงาหาย	เบี้ยบาย รายทาง
หยิกเล็บ เจ็บเนื้อ	พายเรือ ในอ่าง
ทำลิง ทำค่าง	ฆ่าช้าง เอางา
เป็นบ้า เป็นหลัง	เป็นฝั่ง เป็นฝา
ปิดแข็ง ปิดขา	กึ่งกำ ได้ทอง
โกหก พกลม	เรือล่ม ในหนอง
ใช้หนึ่ง เป็นสอง	จองหอง พองขน
หมดเขี้ยว หมดดา	พลอยฟ้า พลอยฝน
ลูกผี ลูกคน	ต้นร้าย ปลายดี
มะพร้าว ตีนตก	ยาจก ตีนมี
ช้วนา ตาปี	หุผี จมูกมด
หมายมั่น บั่นมือ	หน้าซื่อ ใจคด
ไม่ก็ อัฐพส	เจ้ายศ เจ้าอย่าง

รู้หลบ เป็นปีก
 ซักซุง ตามขวาง
 ลูกนก ลูกกา
 รักดี หามจั่ว
 ลูกขุน พลอยพยับ
 จับเสือ มือเปล่า
 ตบปาก ตบคำ
 ตาลูก ตาชั้น
 สมน้ำ สมเนื้อ
 ขี้แพ้ว ขวนดี

รู้หลีก เป็นหาง
 ก่อร่าง สร้างตัว
 พระยา เทคริ้ว
 รักชั่ว หามเส้า
 ผ่อนหนัก เป็นเบา
 ตะเภา เดียวกัน
 เป็นล่า เป็นสัน
 ทำนั้น ทำนี้
 พายเรือ คนละที
 ไล่ที่ ทำวัง

ใบงานที่ ๒๑

เติมคำ สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

คำชี้แจง เติมคำ สำนวน สุภาษิต คำพังเพยให้ถูกต้อง

ปู	หนู	นก	กล้วย	ผักบุง
ทำรัง	มะกอก	ไม้แก่น	รักลูก	พริกไทย

๑. ปอก ..... เข้าปาก
๒. น้ำท่วมทุ่ง.....โหรงเหรง
๓. จับ.....ใส่กระดิ่ง
๔. ยิงปืนนัดเดียวได้.....สองตัว
๕. นกมีหู.....มีปีก
๖. นกน้อย.....แต่พอตัว
๗. ....เม็ดเดียวเคี้ยวร้อน
๘. ....สามตะกร้า ปาไม่ถูก
๙. ไม้อ่อนดัดง่าย.....ดัดยาก
๑๐. รักวัวให้ผูก.....ให้ตี

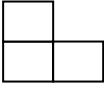
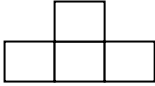
ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

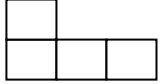
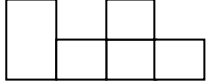

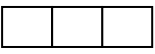

ใบงานที่ ๒๒

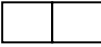
เติมสำนวน

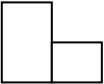
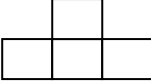
คำชี้แจง เติมสำนวนต่อไปนี้ให้ครบถ้วน

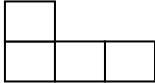
๑. ไม่ดูตา ตา

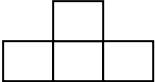
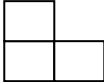
๒. ตายทั้งตัว เอา ปิด

๓. จับ สอง

๔. ขว้าง ไม้พัน

๕. ชัก ให้ เสีย

๖. กำแพงมี ประตุมี

๗. เขียน ให้ กลัว

๘. ชี้ ให้

๙. ขาย เอา รอด

๑๐. ยังไม่เห็น อย่าเพิ่งตัด

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๒๓
คัดสำนวนไทย

คำชี้แจง คัดสำนวนไทย ที่กำหนดให้ด้วยตัวบรรจง เต็มบรรทัด

ผู้ขายพายเรือ	ผู้หญิงยิงเรือ	ไปลามาไหว้
ร่มไม้ชายคา	สิ้นไร้ไม้ตอก	สัมผัสลูกไม้
ขวัญหนีดีฝ่อ	งูเงี้ยวเขี้ยวขอ	ถนนหนทาง
โง่งเง่าเต่าตุ่น	น้ำใสใจจริง	หมูหมากาไก่

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 16 นิทานพาเพลิน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 3

เช้าวันหนึ่งอากาศแจ่มใส เจ้าแจ้ไก่หนุ่มเดินหาอาหารในลานบ้านอย่างเบิกบานใจ

ขณะที่เจ้าแจ้กำลังเดินเพลินอยู่นั้น เจ้าจ่อมไก่หนุ่มอีกตัวมองเห็นเจ้าแจ้ก็รู้สึกไม่พอใจที่เจ้าแจ้มาหาอาหารในลานบ้านเหมือนกัน

เจ้าจ่อมเดินรีเข้าหาเจ้าแจ้ด้วยความโกรธ “ที่นี่เป็นถิ่นหากินของฉัน แก่ต้องไปหาอาหารที่อื่น”

เจ้าแจ้ตอบโต้ทันทีด้วยความโกรธเช่นกัน “ฉันก็มีสิทธิ์หากินที่นี่ได้เหมือนกัน แก่นั้นแหละไล่หัวไปหากินที่อื่นเถอะ”

ในที่สุดเจ้าจ่อมกับเจ้าแจ้ก็ตีกัน เพราะต่างฝ่ายต่างไม่ยอมกัน ไม่นานนักเจ้าแจ้ก็ถูกคมเดือยของเจ้าจ่อมเข้าที่หน้า ด้วยความเจ็บปวดต้องยอมแพ้ออกวิ่งหนีไปทันที

หลังจากได้รับชัยชนะ ด้วยใจฮึกเหิมกำเริบเจ้าจ่อมบินขึ้นไปบนรั้ว โกงคอกชั้นเยาะเย้ยเจ้าแจ้

ทันใดนั้น เหยี่ยวตัวหนึ่งกำลังหิวบินผ่านมาโฉบลงจับเอาตัวเจ้าจ่อมไปกินเป็นอาหารโดยง่าย

เวลาผ่านไปความเจ็บสงบพาให้เจ้าแจ้ค่อยๆ ออกมาจากที่ซ่อนพยายามมองหาเจ้าจ่อมก็ไม่เห็น

เจ้าแจ้กระพือปีกชั้นเสียงดังด้วยความดีใจ แล้วครองถิ่นหากินบนลานบ้าน
เพียงลำพังตัวเดียวตลอดไป

1. เจ้าจ๋อมกับเจ้าแจ้ตีกันเพราะอะไร

- ก. แย่งสถานที่หาอาหาร
- ข. ต้องการแสดงความยิ่งใหญ่
- ค. ต้องการรู้ว่าใครจะเก่งกว่ากัน

2. จ๋อมถูกเหยี่ยวโฉบไปกินเป็นอาหารได้โดยง่ายเพราะอะไร

- ก. ความอวดดี
- ข. ความโง่เขลา
- ค. ความประมาท

3. ใครเป็นฝ่ายชนะ

- ก. แจ้
- ข. จ๋อม
- ค. เสมอกัน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 4 - 8

แสนเสียดายนันทาที่น่ารัก
มัวแต่เพลีนปลาบปลื้มจนลืมน
นิจจาเอ๋ยเคยเห็นทุกเย็นเช้า
เคยวิ่งเล่นด้วยกันทุกวันมา

ชะล่านักเลียงออกนอกถนน
ถูกรถยนต์แล่นทับดับชีวา
กลับเหลือแต่กรงเปล่าไม่เห็นหน้า
ช่างทิ้งข้าเปลี่ยวเปล่าเศร้าใจเอ๋ย

4. ข้อใดคือความหมายของคำว่า “ชะล่าใจ”

- ก. ดื้อ , ไม่เชื่อฟัง
- ข. แจ่มใส , เบิกบาน
- ค. ฮึกเหิมจนประมาท

5. นันทามีลักษณะตามข้อใด

- ก. น่ารัก
- ข. หลงลืมน
- ค. ชอบวิ่งออกนอกถนน

